

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP-4101-012-01/2014

P/14/033

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/033 - Nadawanie uprawnień do kierowania pojazdami
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Celina Augustyn, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90802 z dnia 20 sierpnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego ¹ , ul. Piastowska 14, 45-082 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Buła – Marszałek Województwa Opolskiego ² (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli³ przeniesienie na podstawie umowy zlecenia udzielonego Wojewódzkiemu Ośrodkowi Medycyny Pracy w Opolu⁴ części kompetencji nadzorczych Marszałka nad wykonywaniem badań lekarskich i wydawaniem orzeczeń lekarskich do kierowania pojazdem oraz przeprowadzaniem badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu, dotyczących przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 80 ust. 2 pkt 1 i art. 88 ust. 2 pkt 2 ustawy z 5 stycznia 2011 r. *o kierujących pojazdami*⁵ nie było uprawnione, a nadzór nad realizacją tych zleceń nie był sprawowany rzetelnie. Brak prawidłowego nadzoru skutkowało wystąpieniem nieprawidłowości zarówno w prowadzeniu rejestru działalności regulowanej⁶ oraz ewidencji psychologów, jak też w prowadzeniu kontroli. Ustalono bowiem, że pracownicy WOMP przeprowadzający kontrolę lekarzy uprawnionych do badań lekarskich oraz kontrolę wykonywania badań psychologicznych, do dnia kontroli NIK nie zostali prawidłowo upoważnieni przez Marszałka do podejmowania czynności kontrolnych. Jednocześnie osiem z takich kontroli (wizytacji) zostało przeprowadzonych w podmiotach, które w rzeczywistości nie rozpoczęły jeszcze prowadzenia działalności regulowanej, podlegającej nadzorowi Marszałka, a pomimo tego wynagrodzenie za wykonanie takich czynności zostało rozliczone i przekazane WOMP.

Nadzór Marszałka nad przeprowadzaniem egzaminów państwowych w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w Opolu⁷ był sprawowany prawidłowo. Podejmowane w tym zakresie działania zmierzały do wyeliminowania naruszeń prawa, mających wpływ na prawidłowość procesu egzaminowania kandydatów na kierowców, a stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości, miały charakter formalny.

¹ Dalej: Urząd lub UMWO.

² Pełniący tę funkcję na podstawie wyboru z dnia 12 listopada 2013 r.; wcześniej (od 1 stycznia 2013 r. do 11 listopada 2013 r.) w okresie objętym kontrolą funkcję Marszałka w ramach kadencji 2010-2014 pełnił Józef Sebesta; dalej: Marszałek.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Dalej: WOMP.

⁵ Dz. U. z 2013 r. poz.600 ze zm.

⁶ Rejestr przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną.

⁷ Dalej: WORD w Opolu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Nadzór nad przeprowadzaniem egzaminów państwowych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Wprowadzone od 19 stycznia 2013 r. ustawowe zmiany w zakresie nadzoru Marszałka nad przeprowadzaniem przez WORD w Opolu egzaminów państwowych na prawo jazdy, zostały odzwierciedlone w § 15 ust. 2 pkt 21 lit. a) Regulaminu Organizacyjnego UMWO. Nadzór ten przypisano Dyrektorowi Departamentu Infrastruktury i Gospodarki⁸.

W czerwcu 2013 r. zakres czynności Kierownika Referatu Transportu i Gospodarki⁹ w DIG, w części odnoszącej się do nadzoru nad WORD, dostosowano (poszerzono) do zmienionego stanu prawnego¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 7-10, 17-19, 45-48, 56-58, 68-70)

Plany kontroli na lata 2013 i 2014 uwzględniały łącznie cztery kontrole, w tym dwie kontrole kompleksowe¹¹ oraz dwie problemowe¹², czym spełnione zostały wymogi art. 69 ust. 1 pkt 1 ustawy *o kierujących pojazdami* oraz § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 14 stycznia 2013 r. *w sprawie kontroli wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego*¹³. Do dnia kontroli NIK, trzy z czterech zaplanowanych kontroli WORD¹⁴ zostały przeprowadzone, a ich zakres odpowiadał rodzajowi danej kontroli (w 2013 r. jedna kontrola kompleksowa i jedna problemowa, a w 2014 r. kontrola problemowa).

(dowód: akta kontroli str. 101-106, 108-115, 144-145)

W okresie objętym badaniem, projekty rocznego planu kontroli Urzędu, obejmującego kontrole w jednostkach zewnętrznych, w tym w WORD w Opolu, były terminowo (do 10 grudnia każdego roku), przedkładane przez Dyrektora DIG do zatwierdzenia przez Zarząd Województwa. Plany te uwzględniały wymogi przepisów o systemie nadzoru nad przeprowadzaniem egzaminów państwowych na prawo jazdy, jak również wytyczne dotyczące kontroli zewnętrznych, określone w § 7 ust. 4 *Regulaminu kontroli*¹⁵. Plan kontroli zewnętrznych na rok 2013 został zatwierdzony przez Zarząd Województwa w dniu 8 stycznia 2013 r., a na rok 2014 w dniu 8 stycznia 2014 r. Odpowiadało to wymogowi § 15 rozporządzenia *w sprawie kontroli WORD* oraz § 7 ust. 5 *Regulaminu kontroli*.

(dowód: akta kontroli str. 101, 108, 116-125)

Stosownie do wymogu § 6 rozporządzenia *w sprawie kontroli WORD*, zakres przedmiotowy obu kontroli problemowych DIG.1711.1.2013 oraz DIG.1711.1.2014 obejmował m.in. wybrane zagadnienia związane z przeprowadzaniem egzaminów państwowych na prawo jazdy. I tak, w kontroli DIG.1711.1.2013, trzy zagadnienia programu kontroli (100%) dotyczyły sprawdzenia spełnienia przez WORD warunków niezbędnych do przeprowadzenia egzaminów państwowych, w tym wymagań dotyczących wyposażenia (pojazdów egzaminacyjnych, systemu teleinformatycznego), warunków lokalowych oraz placu manewrowego. W trakcie kontroli DIG.1711.1.2013 zostało sprawdzone m.in. wyposażenie i wymiary

⁸ Dalej: DIG.

⁹ Przed 3 czerwca 2013 r. był on pracownikiem merytorycznym (Główny specjalista Referatu Transportu i Gospodarki), zajmującym się bezpośrednio czynnościami nadzoru nad WORD w Opolu.

¹⁰ Poszerzenie polegało na wyszczególnieniu dwóch podstawowych obowiązków w zakresie nadzoru marszałka nad WORD.

¹¹ Pierwsza z kontroli kompleksowych (objęta analizą w ramach kontroli NIK) odbyła się w IV kwartale 2013 r. i obejmowała okres kontrolowany od 19 stycznia 2013 r. do 30 listopada 2013 r., a druga została zaplanowana na IV kwartał 2014 r.

¹² Pierwsza została przeprowadzona w czerwcu 2013 r. i obejmowała okres kontrolowany od 19 stycznia 2013 r. do 28 czerwca 2013 r.; druga została przeprowadzona w czerwcu 2014 r. i obejmowała okres kontrolowany od 30 listopada 2013 r. do 30 czerwca 2014 r., przy czym nie został do dnia kontroli podpisane przez Marszałka wystąpienie pokontrolne.

¹³ Dz. U., poz. 75.; dalej: rozporządzenie *w sprawie kontroli WORD*.

¹⁴ Kontrola kompleksowa obejmująca okres 2014 r. ma zostać zgodnie z planem przeprowadzona w IV kwartale 2014 r. (październik-listopad 2014 r.).

¹⁵ Załącznik do uchwały Nr 4478/2010 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 2 lutego 2010 r.

stanowisk do zadań egzaminacyjnych na placu manewrowym dla kategorii AM, A1, A2 lub A – w związku z wprowadzeniem, w zakresie ww. kategorii prawa jazdy, nowych zasad przeprowadzania egzaminów państwowych. W zakresie drugiego kontrolowanego obszaru zagadnień, tj. zgodności egzaminu z wymaganiami określonymi w ustawie o *kierujących pojazdami* i przepisach wykonawczych do ww. ustawy, pracownicy UMWO skontrolowali prawidłowość przeprowadzenia jednego losowo wybranego egzaminu teoretycznego. W zakresie kontroli kwalifikacji osób przeprowadzających egzamin (trzeci obszar kontroli DIG.1711.1.2013), w wyniku analizy ewidencji egzaminatorów stwierdzono, że wzór oświadczenia egzaminatora o niepodleganiu wyłączeniu (z przeprowadzenia egzaminu dla konkretnej osoby) z powodu okoliczności wymienionych w art. 57 pkt 1-4 ustawy o *kierujących pojazdami*¹⁶ nie odpowiadał wymogom przepisów art. 63 ust. 6 i 7 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 179-200, 846-849)

W przypadku trzeciej przeprowadzonej w badanym okresie kontroli (DIG.1711.3.2013 – kontrola kompleksowa) jej przedmiotowy zakres (ujęty w Programie kontroli) objął wszystkie zagadnienia wskazane w § 6 pkt 1-6 rozporządzenia w *sprawie kontroli WORD* oraz w przepisach rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 13 lipca 2012 r. w *sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach*¹⁷, w tym:

- a) stan pomieszczeń do przeprowadzania części teoretycznej egzaminu państwowego,
- b) wymiary placu manewrowego oraz oznaczenia poszczególnych stanowisk do wykonywania zadań egzaminacyjnych na placu manewrowym,
- c) wyposażenie WORD w odpowiedni system teleinformatyczny, spełniający wymagania dla ośrodków egzaminowania oraz jego funkcjonowanie,
- d) możliwość dostępu do zgromadzonych danych z wykorzystaniem przyznanych kluczy indywidualnych i haseł,
- e) prawidłowość dokonywanych wpłat za egzamin państwowy i ich wysokości w zależności od kategorii,
- f) rejestr skarg dotyczących egzaminów państwowych, w tym kompletność wpisów do rejestru,
- g) sporządzanie ewidencji osób egzaminowanych, wyników egzaminów i protokołów egzaminacyjnych z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego WORD,
- h) przestrzeganie warunków i trybu przeprowadzania egzaminu praktycznego¹⁸,
- i) dochowanie przez WORD ustawowego wymogu rejestrowania obrazu i dźwięku z przebiegu egzaminu praktycznego¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 846-849)

Ponadto ww. kontrolą objęto stan realizacji wniosków sformułowanych po kontroli przeprowadzonej w lipcu 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 201-225, 846-849)

Podstawą ustalenia stanu faktycznego we wszystkich ww. kontrolach, były dowody zgromadzone przez osoby upoważnione do kontroli. W trakcie tych kontroli przeprowadzano również oględziny. I tak, w kontroli problemowej DIG.1711.1.2013 przeprowadzonej w czerwcu 2013 r. (pierwsza kontrola po okresie 5 miesięcy od

¹⁶ Dotyczących powiązania egzaminatora ze szkołami nauki jazdy oraz instruktorami nauki jazdy.

¹⁷ Dz. U. poz. 995 ze zm.

¹⁸ W trakcie kontroli sprawdzono dokumenty rejestracyjne pojazdów szkoleniowych, ważność przeglądów technicznych pojazdów i ich świadectwa homologacyjne.

¹⁹ Poprzez analizę materiałów (nagrań) z przeprowadzonych 27 egzaminów praktycznych.

wprowadzenia nowego systemu nadzoru Marszałka nad WORD) przedmiotem oględzin było wyposażenie w WORD (w tym pojazdy szkoleniowe), warunki lokalowe i plac manewrowy. W drugiej kontroli (kompleksowej) oględzinom poddano salę, w której odbywał się egzamin teoretyczny, przebieg egzaminu teoretycznego oraz biuro planowania WORD. W trzeciej (kontroli problemowej DIG.1711.1.2014) w trakcie oględzin sprawdzono sposób przechowywania zapisów z egzaminu, sposób transmisji danych oraz sposób zabezpieczenia pomieszczeń, nie stwierdzając w tym zakresie nieprawidłowości lub uchybień²⁰.

Przeprowadzone przez pracowników UMWO czynności kontrolne ujawniły nieprawidłowości w prowadzeniu przez WORD rejestru skarg (prowadzenie osobnej ewidencji dla skarg przekazanych do rozpatrzenia przez Marszałka oraz ewidencji dla pozostałych skarg, które zostały wycofane lub „rozpatrzone” bezpośrednio przez Dyrektora WORD²¹, a nie przez Marszałka). W żadnej z trzech kontroli nie wystąpiły przypadki lub przesłanki stosowania zabezpieczenia dowodów na czas trwania kontroli, wskazane w § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 185-200, 202-220, 227-237, 850-852)

Dyrektor DIG podkreślił m.in., iż zarówno w kontroli problemowej (DIG.1711.1.2013), jak i kontroli kompleksowej (DIG.1711.3.2013) sprawdzano realizację przez egzaminatorów obowiązku złożenia Dyrektorowi WORD w Opolu informacji, o których mowa w art. 63 ust. 6 ustawy o *kierujących pojazdami* oraz wprowadzanie do systemu teleinformatycznego ośrodka egzaminowania wskazanych przez egzaminatorów powiązań.

(dowód: akta kontroli str. 78-83)

W analizowanym okresie, w żadnej z trzech przeprowadzonych kontroli nie wystąpił przypadek stwierdzenia przez kontrolujących WORD istotnych nieprawidłowości skutkujących koniecznością podjęcia przez Marszałka niezwłocznych działań w ramach nadzoru nad przeprowadzaniem egzaminów państwowych.

(dowód: akta kontroli str. 226-237, 846-852)

W DIG prowadzony był od stycznia 2014 r. w systemie elektronicznym²² rejestr skarg na przebieg procesu egzaminowania w WORD, uwzględniający m.in.: dane egzaminatora, oznaczenie podmiotu kierującego skargę, terminy jej złożenia w WORD i przekazania Marszałkowi oraz sposób rozstrzygnięcia sprawy. Na podstawie danych zamieszczonych w rejestrze możliwe było prowadzenie wymaganej art. 67 ust. 1 pkt 8 lit. b ustawy o *kierujących pojazdami* bieżącej analizy skarg składanych na działalność egzaminacyjną WORD w Opolu w zakresie egzaminów państwowych.

(dowód: akta kontroli str. 73-75, 149-152)

Z ogólnej liczby 46 skarg w kontrolowanym okresie, dwie z nich – skierowane przez skarżącego bezpośrednio do DIG – nie były z tego powodu kompletne²³. Powyższe wynikało z braku rejestracji skargi w rejestrze skarg w WORD oraz braku wyjaśnień i niezbędnej dokumentacji (m.in. zapisu przebiegu praktycznej części egzaminu oraz pisemnych wyjaśnień egzaminatora nadzorującego). Dyrektor DIG w celu zapewnienia zachowania terminu rozpatrzenia skargi skierował do skarżącego pismo informujące o przebiegu sprawy oraz o prawidłowym trybie wnoszenia skargi (art. 68 ust. 2 ustawy o *kierujących pojazdami*), a także wezwał Dyrektora WORD do przesłania wymaganych dokumentów i zapisów na nośnikach danych.

²⁰ Na podstawie treści protokołu kontroli z dnia 14 lipca 2014 r. Do dnia zakończenia kontroli wystąpienie pokontrolne z kontroli DIG.1711.1.2014 znajdowało się w fazie projektu skierowanego do podpisu przez Marszałka.

²¹ Ustalenia w kontroli DIG.1711.1.2014.

²² W 2013 r. skargi rejestrowane były w spisie spraw pod numerem wynikającym z „Jednolitego rzeczowego wykazu akt samorządu województwa i urzędów marszałkowskich”: 8041 pod nazwą „Nadzór nad przeprowadzaniem egzaminów państwowych na prawo jazdy”, w którym były rejestrowane sprawy związane z nadzorem nad jednostką.

²³ DIG-II.8041.2.3.2014 oraz DIG-II.8041.2.17.2014.

(dowód: akta kontroli s. 259-262)

1.2. W latach 2013-2014 (do zakończenia kontroli) Marszałek, w ramach przysługującym mu uprawnień nadzorczych, nie zawieszał przeprowadzania przez WORD egzaminów państwowych. W ww. okresie Marszałek wydał z urzędu na podstawie art. 72 ust. 1 ustawy o *kierujących pojazdami* łącznie 17 decyzji o unieważnieniu egzaminu państwowego (w 2013 r. – 11 decyzji, w 2014 r. – sześć decyzji). Nie wystąpiły przypadki podjęcia kontroli doraźnej w następstwie złożonych skarg na sposób przeprowadzania egzaminów. W 2013 r. Marszałek rozpatrywał 23 skargi w ww. zakresie, z których 11 uznano za niezasadne, natomiast 11 było zasadnych, co skutkowało wydaniem decyzji o unieważnieniu egzaminów. Wobec jednej skargi wszczęto postępowanie administracyjne, które następnie zostało umorzone. W 2014 r. do dnia kontroli²⁴ wpłynęło do Marszałka 27 skarg dotyczących wyników i przebiegu egzaminu na prawo jazdy, z tego 17 uznanych zostało za niezasadne, a w następstwie sześciu skarg unieważniono przeprowadzone egzaminy. Cztery skargi były w trakcie rozpatrywania.

(dowód: akta kontroli str. 86, 149-152)

W przypadku skarg rozpatrzonych przez Marszałka i zakończonych unieważnieniem egzaminu na podstawie art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o *kierujących pojazdami*, wskazane przez skarżących nieprawidłowości podczas egzaminowania zostały potwierdzone²⁵.

(dowód: akta kontroli str. 86, 149-152, 256-258a, 260-276)

Pomimo tego, że w 2013 r. 47,82%, a w 2014 r. 26,08% skarg na wyniki i przebieg egzaminu na prawo jazdy zostało uznanych za zasadne, w WORD nie przeprowadzono kontroli doraźnych. W powyższej sprawie Dyrektor DIG wyjaśnił: (...) *analizując ilość otrzymanych przez Marszałka Województwa skarg na egzaminy prowadzone w WORD w Opolu w danym okresie i biorąc pod uwagę łączną ilość wszystkich prowadzonych w analogicznym okresie egzaminów państwowych nie uważam, aby ten stan obligował do przeprowadzenia dodatkowej kontroli doraźnej w WORD.* Dyrektor stwierdził ponadto: *WORD w Opolu przeprowadził w 2013 r. około 79 000 egzaminów, a od początku 2014 r. do chwili obecnej²⁶ przeprowadził ich około 40 000. Na tym tle odsetek uznanych skarg na wynik i przebieg egzaminu, napływających bezpośrednio od osób egzaminowanych, w których w wyniku przeprowadzonego z urzędu postępowania wydano decyzje administracyjne o unieważnieniu egzaminu państwowego, w stosunku do ilości wszystkich egzaminów przeprowadzonych w WORD w Opolu nie stanowi nawet 1 promila, w związku z powyższym można uznać, iż jest to wielkość pomijalna w kontekście analizy, prowadzonej na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy.*

(dowód: akta kontroli str. 78-83, 86)

1.3. W latach 2013-2014 (do dnia zakończenia kontroli) Marszałek wydał (z urzędu) łącznie 22 decyzje o skreśleniu egzaminatora z ewidencji. W 2013 r. w siedmiu przypadkach, a w 2014 r. w jednym, podstawą skreślenia był art. 71 ust. 1 pkt. 2 ustawy o *kierujących pojazdami*²⁷. W 2013 r. w jednym przypadku przyczyną wykreślenia osoby z ewidencji było zaniechanie uaktualnienia i przekazania Marszałkowi (po uprzednim wezwaniu) informacji w zakresie danych egzaminatora

²⁴ W analogicznym okresie, tj. w ostatniej dekadzie sierpnia 2013 r. skarg było 16.

²⁵ I tak przykładowo, w sprawie DIG.II.8041.2.6.201, przeprowadzone postępowanie wykazało, iż egzaminator (K.T.) w sposób nieuprawniony przerwał egzamin państwowy i ustalił jego negatywny wynik, pomimo iż nie zaistniały przesłanki wynikające z art. 52 ust. 2 ww. ustawy lub § 28 ust. 1 pkt 2 lit. a) rozporządzenia w sprawie egzaminowania. Z kolei w postępowaniu DIG.II.8041.2.10.2014 wszczętym w wyniku skargi na egzaminatora (M.K.) wykazano błędne zakwalifikowanie przez egzaminatora braku zaciągnięcia hamulca ręcznego, jako przesłanki do zakończenia egzaminu z wynikiem negatywnym.

²⁶ Stan na 3 września 2014 r.

²⁷ Tj. niespełnienie co najmniej jednego z wymagań określonych w art. 58 ust. 1 pkt 1-9 ustawy o *kierujących pojazdami*.

podlegających ujęciu w ewidencji²⁸. Pozostałe decyzje podjęte zostały na podstawie art. 71 ust. 1 pkt 3 ustawy o *kierujących pojazdami*, z uwagi na naruszenie przez 13 z 72 osób wpisanych w 2013 r. (stan na 19 czerwca 2013 r.) do ewidencji egzaminatorów, wymogu przedłożenia do 7 stycznia 2014 r. zaświadczenia o udziale w warsztatach doskonalenia zawodowego (w jednym przypadku²⁹ osoba skreślona z ewidencji odwołała się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu. Organ decyzją z 7 sierpnia 2014 r. utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję).

(dowód: akta kontroli str. 87, 93-94, 277-282, 296-300, 330, 732-735)

W celu zapewnienia egzaminatorom realizacji wymogu art. 63 ust. 1 pkt 3 ustawy o *kierujących pojazdami*, Marszałek zatwierdził 4 września 2013 r. program warsztatów doskonalenia zawodowego dla egzaminatorów, przygotowany przez Dyrektora WORD³⁰. Dyrektor Departamentu Infrastruktury monitorował przedłożenie przez egzaminatorów we właściwym terminie (do 7 stycznia 2014 r.) zaświadczeń potwierdzających ich uczestnictwo w 2013 r. w ww. warsztatach³¹.

(dowód: akta kontroli str. 285-293)

1.4. Analizy w zakresie średniej zdawalności w WORD osób egzaminowanych prowadzone były w okresach kwartalnych, począwszy od 13 maja 2013 r. Z pierwszej analizy³² wynikało obniżenie poziomu zdawalności egzaminów teoretycznych do 30,10% (z 79,52% za okres od 1 stycznia 2013 r. do 19 stycznia 2013 r.), a praktycznych do 27,79% (z 29,08% w ww. okresie). Kolejne analizy wykazywały wzrost poziomu zdawalności zarówno egzaminów teoretycznych, jak i praktycznych (np. analiza z 11 lipca 2013 r. wskazała odpowiednio na zdawalność 31,84% oraz 30,54%, a ostatnia z przeprowadzonych analiz³³ 36,52% i 29,34%). Porównywalny z WORD w innych województwach poziom wskaźników zdawalności (27%-37%) skutkował zaniechaniem prowadzenia kontroli doraźnej w trybie § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w *sprawie kontroli WORD*.

(dowód: akta kontroli str. 153-178)

W celu dokonania kwartalnych analiz zdawalności w ośrodkach innych niż WORD w Opolu, wykorzystywano ogólnodostępne dane ze stron internetowych³⁴.

W odniesieniu do prowadzonej analizy skarg na działalność egzaminacyjną WORD, zgodnie z wyjaśnieniem Dyrektora DIG *jest to przede wszystkim analiza ilościowa z elementami analizy porównawczej, w stosunku do ilości skarg z poprzednich okresów. Analizowane są odrębnie poszczególne skargi przed wydaniem decyzji o unieważnieniu egzaminu, z uwagi na ich indywidualny charakter, gdzie brane są pod uwagę wszystkie aspekty takiej skargi, tj. m.in. prawne, merytoryczne, przebiegu egzaminu, zachowania egzaminatora. Jeden z pracowników DIG uczestniczył w jednodniowych warsztatach zorganizowanych przez Mazowiecki Urząd Marszałkowski dla pracowników wykonujących czynności nadzoru nad przeprowadzaniem egzaminów państwowych na prawo jazdy³⁵.*

(dowód: akta kontroli str. 78-79, 82-85)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

²⁸ Bezpośrednio po wejściu w życie ustawy, każdą z osób wpisanych do ewidencji Marszałek wzywał do przedłożenia aktualnych informacji w zakresie danych umieszczanych w tej ewidencji (art. 130 ust. 4 ustawy).

²⁹ Sprawa DIG.II.8040.15.2014 (decyzja z 19 lutego 2014 r.).

³⁰ Warsztaty odbyły się w terminie 25-27 września 2013 r. w Opolu i Pokrzywniej.

³¹ Do dnia kontroli nie został zatwierdzony przez Marszałka program doskonalenia zawodowego egzaminatorów na rok 2014; według oświadczenia pracownika Departamentu Infrastruktury D.M. pracuje on nad projektem stosownej uchwały.

³² Nota służbowa dotyczyła okresu od 1 stycznia 2013 r. do 31 marca 2013 r.

³³ Z 8 lipca 2014 r.

³⁴ Np. www.zdamyto.pl: strony internetowe Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego w całym kraju.

³⁵ W październiku 2013 r. organizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego.

1. Pomimo obowiązku wynikającego z § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie kontroli WORD, po dniu 19 stycznia 2013 r. dotyczącego sporządzenia, a następnie zatwierdzenia przez Marszałka półrocznych planów kontroli WORD, Dyrektor DIG zaniechał przygotowania i przekazania ww. organowi dwóch projektów półrocznych planów (na II półrocze 2013 r. i 2014 r.). Tym samym kontrole WORD ujęte były jedynie w rocznych planach kontroli Urzędu zatwierdzanych w styczniu każdego roku.

(dowód: akta kontroli str. 101-125)

Dyrektor DIG wyjaśnił: *W sytuacji, w której na terenie województwa funkcjonuje wyłącznie jeden Ośrodek, kontrole Ośrodka planowane i przeprowadzane na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami, uwzględnione w rocznym planie kontroli zewnętrznych, zatwierdzanym przez Zarząd Województwa, odpowiadają zasadom, o których mowa w § 3 ust. 1 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego. Postulatywność stałego charakteru działań kontrolnych, zawarta w § 3 ust. 1 oraz ust. 2 rozporządzenia, realizowana jest w obecnym stanie faktycznym, zgodnie z § 7 ust. 6 Regulaminu kontroli, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4478/2010 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 2 lutego 2010 r. Na mocy wskazanego zapisu Dyrektor Departamentu, w przypadku konieczności dokonania zmiany w planie kontroli zewnętrznych, posiada uprawnienie do przygotowania propozycji zmiany, a niezależnie Dyrektor Departamentu właściwego w sprawach kontroli, zwraca się w sposób cykliczny do Dyrektorów innych Departamentów, z zapytaniem o potrzeby wprowadzenia zmian w planie kontroli. Ponadto, w roku 2013 i 2014 przyjęty plan kontroli uwzględniał po dwie kontrole WORD (po jednej w każdym półroczu – problemowa i kompleksowa). Kontrole doraźne nie są ujmowane w planach rocznych i są podejmowane w miarę potrzeb w ciągu roku.*

(dowód: akta kontroli str. 78-84)

Najwyższa Izba Kontroli nie kwestionuje, iż Dyrektorowi DIG przysługuje prawo do zgłaszania propozycji zmian w *Planie kontroli* zatwierdzonym na dany rok. Stosowna aktualizacja planu kontroli została przeprowadzona w 2013 r., jednak jej podłoże miało wyłącznie charakter formalny, a mianowicie propozycje kontroli na 2013 r., przedłożone w grudniu 2012 r. przez Dyrektora DIG nie przewidywały ani jednej kontroli kompleksowej³⁶, co naruszało wynikający z § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie kontroli WORD, wymóg przeprowadzenia co najmniej raz w roku kontroli kompleksowej. Aktualizacja planu kontroli w marcu 2013 r., polegająca na wprowadzeniu obowiązkowej kontroli kompleksowej była zatem podyktowana niezgodnością z przepisami ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 101-106, 113-120)

2. Pracownicy UMWO prowadzący kontrole w WORD nie dokumentowali w sposób przewidziany w § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli WORD prowadzonych oględzin³⁷.

(dowód: akta kontroli str. 186-200, 207-216, 228-237)

Protokoły kontroli oraz wystąpienia pokontrolne podpisywał Dyrektor DIG, który wyjaśnił: *Czynności oględzin wyposażenia, warunków lokalowych, placu manewrowego oraz sali egzaminacyjnej były dokonywane przez upoważnionych pracowników Urzędu, przeprowadzających kontrole w WORD w Opolu w 2013 roku (kontrola problemowa i kontrola kompleksowa). Oba protokoły kontroli zostały podpisane przez wszystkie osoby dokonujące kontroli oraz dyrektora WORD. Wynik*

³⁶ Zamiast tego plan przewidywał 2 kontrole problemowe o identycznym zakresie przedmiotowym.

³⁷ DIG.1711.1.2013 (oględziny wyposażenia, warunków lokalowych, placu manewrowego); DIG.1711.3.2013 (oględziny sali egzaminacyjnej, przebiegu egzaminowania, funkcjonowania systemu teleinformatycznego) oraz DIG.1711.1.2014 (oględziny zabezpieczenia pomieszczeń, sposobu transmisji danych, sposobu przechowywania zapisów z egzaminu).

i ustalenia prowadzonych oględzin potwierdził zgodność stanu faktycznego z wymogami ustawy i rozporządzenia, a informacje zarówno o fakcie przeprowadzenia oględzin oraz ustaleniach dokonanych na ich podstawie, znalazły bezpośrednie odzwierciedlenie w zapisach protokołów z kontroli, stąd w ramach zapisów protokołu kontroli, wypełniono obowiązek protokolarnego udokumentowania oględzin.

(dowód: akta kontroli str. 78-81, 182-183, 217-218)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż Marszałek nie podjął działań zmierzających do nawiązania z Komendantem Miejskim Policji w Opolu, współpracy o której mowa w art. 67 ust. 2 pkt 1 ustawy *o kierujących pojazdami*, dotyczącej kontroli przeprowadzania praktycznej części egzaminu. Współpraca prowadzona z Komendantem Wojewódzkim Policji w Opolu, nie obejmował bezpośrednio ww. zagadnienia.

(dowód: akta kontroli str. 88-89, 417- 418)

Dyrektor DIG w sprawie współpracy z organami Policji wyjaśnił: *Przepis art. 67 ust. 2 pkt 1 nie precyzuje, w jaki sposób Policja ma występować z marszałkiem województwa w zakresie kontroli przeprowadzania praktycznej części egzaminu, ani nie określa kompetencji Policji, jakie miałyby ona posiadać jako organ podczas kontroli w WORD. Wskazał natomiast na współpracę z Komendantem Wojewódzkim Policji w zakresie kontroli przeprowadzania praktycznej części egzaminu państwowego poprzez podejmowanie tematów dotyczących przedmiotowego zagadnienia, w trakcie cyklicznie odbywających się posiedzeń Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (której przewodniczy marszałek województwa) oraz w ramach prac Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego powołanej przez Marszałka Województwa Opolskiego. Podkreślił też, że W czasie dotychczasowej współpracy ze służbami podległymi Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Opolu, m.in. określono przebieg trasy przejazdu w zakresie kategorii AM prawa jazdy, a także analizowano specyficzne sytuacje drogowe, powstające w trakcie przeprowadzania egzaminów w ruchu drogowym.*

(dowód: akta kontroli str. 78-80, 325-328)

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień NIK zauważa, że do zakresu działania komendy wojewódzkiej Policji należy w szczególności opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem m.in. bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz kontroli ruchu drogowego z użyciem urządzeń rejestrujących zachowania jego uczestników³⁸, natomiast do zakresu działania komendy powiatowej (komendy miejskiej) Policji należy m.in. wykonywanie czynności zapewniającej bezpieczeństwo i porządek w ruchu na drogach publicznych, przez kierowanie tym ruchem oraz jego kontrolowanie³⁹. Tym samym współpraca, o której mowa w art. 67 ust. 2 pkt 1 ustawy *o kierujących pojazdami*, powinna uwzględniać ww. podział kompetencji.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację przez Marszałka zadań organu nadzoru nad przeprowadzaniem egzaminów państwowych przez WORD.

³⁸ Przepis § 29 ust. 1 pkt 1 lit. b) i pkt 11 Zarządzenia nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. Komendy Głównej Policji z 20013 r. poz. 50 ze zm.); dalej: Zarządzenie.

³⁹ Przepis § 30 ust.1 pkt 11 Zarządzenia.

2. Nadzór nad wykonywaniem badań lekarskich i wydawaniem orzeczeń lekarskich do kierowania pojazdem oraz nad przeprowadzaniem badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu

Opis stanu faktycznego

2.1. Marszałek sprawując nadzór nad wykonywaniem badań lekarskich, wydawaniem orzeczeń lekarskich i wykonywaniem badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu, odrębnie w każdym roku⁴⁰ zlecał WOMP w Opolu realizację zadań określonych w rozdziałach 12 i 13 ustawy *o kierujących pojazdami*. Zakres przedmiotowy zlecenia obejmował każdorazowo następujące czynności:

- a) prowadzenie rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną;
- b) prowadzenie ewidencji psychologów uprawnionych do wykonywania badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu;
- c) sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem badań psychologicznych;
- d) kontrolowanie przeprowadzania badań lekarskich i wydawania orzeczeń stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań do kierowania pojazdami.

(dowód: akta kontroli str. 346-354, 665-667)

Dyrektor WOMP upoważniła⁴¹ od dnia 19 stycznia 2013 r. Kierownika Działu Organizacji Nadzoru i Szkoleń WOMP (lekarza uprawnionego do badań kierowców) do kontroli lekarzy przeprowadzających na terenie województwa opolskiego, badania lekarskie osób kierujących pojazdami. Dopiero w trakcie trwania kontroli NIK (w dniu 29 września 2014 r.) Marszałek, jako uprawniony w tym zakresie organ, wydał na podstawie art. 80 ust. 3 ustawy *o kierujących pojazdami*, prawidłowe upoważnienie dla ww. osoby⁴², do przeprowadzania takich kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 344, 800)

Z analizy pięciu orzeczeń lekarskich i psychologicznych wydanych egzaminatorom w okresie od 19 stycznia 2013 r. do 20 lipca 2014 r.⁴³ wynikało, że w jednym przypadku orzeczenie lekarskie zawierało aktualną podstawę prawną (tj. art. 60 w związku z art. 34 ustawy *o kierujących pojazdami*) oraz w jednym przypadku w treści orzeczenia psychologicznego znajdowało się dodatkowe stwierdzenie o braku przeciwwskazań do wykonywania czynności egzaminatora. Pozostałe orzeczenia nie zawierały formuły o braku przeciwwskazań do wykonywania czynności egzaminatora.

(dowód: akta kontroli str. 758-759)

Kierownik Referatu Transportu i Gospodarki przekazał, że pomimo braku wewnętrznych procedur (lub innego opisu sposobu postępowania) zachowany jest wymóg aktualności prowadzonej ewidencji egzaminatorów. Wyjaśnił ponadto, iż przeprowadzana jest przez niego bieżąca kontrola wykonywania przez egzaminatorów obowiązku przeprowadzania kontrolnych badań lekarskich i psychologicznych oraz corocznego ich udziału w warsztatach doskonalenia zawodowego. Polega ona na tym, że (...) *mając dostęp do pliku zawierającego te informacje informację o terminach ważności badań lekarskich i psychologicznych oraz udziału w obowiązkowych warsztatach dla egzaminatorów okresowo sprawdzam wprowadzone dane. Ponadto, tematy te są poruszane w ramach narad*

⁴⁰ Pierwsza umowa zlecenia nr 89/2006 z 16 maja 2006 r. Taki stan utrzymywał się do dnia zakończenia kontroli.

⁴¹ W upoważnieniu wskazano, że jest ono ważne od 19 stycznia 2013 r. na okres zatrudnienia na ww. stanowisku. Wcześniejsze upoważnienie (ze stycznia 2008 r.) było wydane pod rządami ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.).

⁴² Przedmiotowe upoważnienie zostało przedłożone kontrolerowi NIK 16 października 2014 r.

⁴³ Tj. do dnia wejścia w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2014 r. w sprawie *badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców* (Dz. U. z 2014 r. poz. 949); dalej: rozporządzenie wykonawcze.

wewnętrznych oraz rozmów z pracownikami odpowiedzialnymi za nadzór nad WORD.

(dowód: akta kontroli str. 540-543)

Z 23 aż 22 przedkładane przez egzaminatorów⁴⁴, w okresie od 19 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., orzeczenia psychologiczne wystawiono na poprzednio obowiązujących drukach, ze wskazaniem nieaktualnej podstawy prawnej, oraz z pominięciem wymogu art. 60 w związku z art. 34 ust. 4 ustawy o *kierujących pojazdami*. Zamiast wymaganego ww. przepisami orzeczenia o braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania czynności egzaminatora, w dalszym ciągu psychologowie orzekali o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami.

(dowód: akta kontroli str. 736-739)

Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia wyjaśniając przyczyny powyższego stanu podała: *W metodologii badań nie było szczegółowych odniesień dotyczących badań egzaminatorów i instruktorów. Również wzór orzeczenia dla tej grupy przewidywał zapis o braku lub istnieniu przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami. Nie było więc przesłanek do szczególnego traktowania instruktorów i egzaminatorów.*

(dowód: akta kontroli str. 414-416, 505-506)

Po 19 stycznia 2013 r. (do końca I półrocza 2014 r.) Kierownik Działu Organizacji, Nadzoru i Szkoleń WOMP kontrolą objęła 37 lekarzy spośród 193 wpisanych do ewidencji. Kontrolami nie objęto lekarzy, którzy kontrolowani byli w latach 2007-2012 (98 kontroli). Zakres kontroli każdorazowo obejmował, stosownie do przyjętego w WOMP *schematu organizacji kontroli przeprowadzania badań lekarskich*⁴⁵ „ocenę prawidłowości (poprawności) przeprowadzania i dokumentowania badań lekarskich kandydatów na kierowców i kierowców”, tj. zakres przedmiotowy określony w art. 80 ust. 2 ustawy o *kierujących pojazdami*.

(dowód: akta kontroli str. 645-648)

W sprawie sposobu planowania oraz wyboru lekarzy do kontroli, ww. pracownica WOMP wyjaśniła: *Plan kontroli ustalam na początku roku kalendarzowego po uzyskaniu informacji, co do możliwej liczby kontroli w trakcie roku. Plan układam w ten sposób, że staram się dotrzeć do grupy lekarzy, którzy figurują w ewidencji uprawnionych do badań kierowców, ale nie są lekarzami profilaktykami. Bowiem grupę lekarzy profilaktyków znam z kontroli, które przeprowadzam z częstotliwością co 2-3 lata (u każdego). Jeśli tylko udaje mi się porozumieć z lekarzem ujętym w planie kontroli, taka kontrola się odbywa.*

(dowód: akta kontroli str. 791-795)

Stosownie do art. 80 ust. 2 pkt 1 lit. a-c ww. ustawy, kontrolą przeprowadzaną przez upoważnionego lekarza objęte powinny być następujące kwestie:

- a) wykonywanie badań lekarskich,
- b) dokumentowanie tych badań,
- c) wydawane orzeczenia lekarskie.

Z analizy czterech dokumentacji kontroli przeprowadzonych przez ww. pracownika WOMP w latach 2013-2014 wynikało, że ich zakresem obejmowano:

- a) poprawność zbiorczej dokumentacji medycznej, w tym rejestr wydanych orzeczeń,
- b) indywidualną dokumentację medyczną, wybraną do kontroli według klucza w zależności od ilości przeprowadzonych badań (minimum 20 kart),

⁴⁴ W tym również orzeczenie psychologiczne wystawione Dyrektorowi WORD w Opolu.

⁴⁵ Formularz WOMP Opole o symbolu DONIS F3/7, wydanie nr 1/2012.

c) poprawność merytoryczną i czytelność zapisów w kontrolowanej dokumentacji, w tym poprawność wypełnienia wydanego orzeczenia.

W trakcie jednej z ww. kontroli, w dokumentacji indywidualnej stwierdzono niewypełnienie rubryki „Badanie narządu słuchu i równowagi”. Ponadto w dwóch przypadkach ustalono brak umieszczania na orzeczeniu pouczenia o możliwości odwołania się od jego treści. Poddani kontroli lekarze⁴⁶ złożyli w wymaganym terminie na piśmie sprawozdanie ze sposobu realizacji zaleceń pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 586-611)

Do dnia zakończenia kontroli nie została przez WOMP przeprowadzona kontrola mająca na celu sprawdzenie, czy lekarze zamieszczali od 20 lipca 2014 r. w treści orzeczenia lekarskiego zapis o istnieniu (lub braku) przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności instruktora/egzaminatora⁴⁷. W przeprowadzonych we wrześniu i październiku 2014 r.⁴⁸ dwóch kontrolach lekarzy⁴⁹, protokoły kontroli zostały sporządzone na tym samym druku (wzorzec WOMP), który był stosowany we wszystkich poprzednich kontrolach lekarzy w latach 2013-2014. Dyrektor WOMP wyjaśniła⁵⁰ brak zmian we wzorze stosowanego protokołu: *Pod rządami nowego rozporządzenia była prowadzona przez WOMP jedna kontrola (30 września 2014 r.). Porównanie protokołu z tej kontroli ze wzorem stosowanym przed 20 lipca 2014 r. wykazało, że nie ma różnic w liczbie i nazwie kolumn w części protokołu pn. Kontrola indywidualnej dokumentacji medycznej. Jak wynika z treści protokołu, w trakcie kontroli lekarza kontrolowana była dokumentacja z lat 2009, 2010 i 2011. Od roku 2012 r. kontrolowany lekarz nie wykonał żadnego badania kierowców.*

(dowód: akta kontroli str. 587-591, 768-770)

Wskazana w ww. wyjaśnieniu kontrola z dnia 30 września 2014 r. objęła lekarza, który od 2012 r. nie wykonywał badań kierowców i nie był ujęty w planie kontroli na 2014 r. W sprawie tej Kierownik Działu Organizacji Nadzoru i Szkoleń WOMP stwierdziła: *Rozmawiałam wstępnie z p. dr A.G. umawiając się na termin kontroli o tym, czy przeprowadziła od czasu wpisania się do rejestru Wojewody (lekarz ten do tej pory nie był w ogóle kontrolowany) badania kierowców. Już wtedy podczas rozmowy telefonicznej otrzymałam informację, że od 2012 r. lekarz ten nie przeprowadzał badań kierowców. Pomimo tego faktu zdecydowałam się przeprowadzić kontrolę, uwzględniając brak wcześniejszych kontroli u tego lekarza. (...) Zmiana lekarza ujętego w planie była spowodowana tym, że nie miałam możliwości kontaktu z tym lekarzem (W. K. z Kluczborka), a w procedurze istnieje zapis o powiadomieniu lekarza o zamierzonej kontroli.*

(dowód: akta kontroli str. 791-795)

Z analizy czterech dokumentacji z przeprowadzonych przez Kierownika Działu Organizacji, Nadzoru i Szkoleń WOMP kontroli lekarzy uprawnionych do badań kierowców⁵¹ nie wynikało, czy w indywidualnej dokumentacji poddanej kontroli⁵² występowały przypadki wydania orzeczenia o istnieniu przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami. Jednak Dyrektor WOMP potwierdziła fakt analizowania w trakcie kontroli wydawanych w latach 2013-2014 orzeczeń, w których stwierdzone zostały przeciwwskazania do kierowania pojazdami⁵³. Jak wyjaśniła, wprawdzie nie przeprowadza się odrębnie analizy orzeczeń, w których

⁴⁶ W trzecim analizowanym przypadku nie sformułowano zaleceń pokontrolnych.

⁴⁷ Zał. Nr 1 do rozporządzenia wykonawczego, wprowadzający nowy wzór orzeczenia lekarskiego.

⁴⁸ Po wejściu w życie rozporządzenia wykonawczego.

⁴⁹ Kontrole z 30 września 2014 r. oraz z 8 października 2014 r.

⁵⁰ Wyjaśnienia zostały złożone 9 października 2014 r.

⁵¹ Na podstawie treści protokołów kontroli oraz rejestru przeprowadzonych kontroli – kontrole dotyczyły następujących lekarzy i odbyły się w następujących datach: M.H. (9 lipca 2014 r.), A.J. (21 sierpnia 2013 r.), A.C.(26 maja 2014 r.), A.G. (30 września 2014 r.).

⁵² W treści Protokołu nie występuje kolumna zawierająca takie dane.

⁵³ Nie była jednak w stanie podać szacunkowej liczby takich orzeczeń.

stwierdzono przeciwwskazania zdrowotne do kierowania pojazdami, ale każdorazowo kontrolujący analizuje, czy wywiad chorobowy, badanie lekarskie i konsultacje specjalistyczne dają podstawę do wydania orzeczenia o określonej treści.

(dowód: akta kontroli str. 586-611, 798-799, 830-831, 870-885)

W ww. dokumentacji brak było dowodów potwierdzających przekazywanie przez lekarzy właściwym starostom orzeczeń lekarskich o istniejących przeciwwskazaniach zdrowotnych do kierowania pojazdami. Kierownik Działu Organizacji Nadzoru i Szkoleń WOMP wskazała: (...) *nie ma w treści protokołu kontroli zapisu o sprawdzeniu tego, czy uprawniony lekarz terminowo przekazał kopię orzeczenia o istniejących przeciwwskazaniach lub orzeczenia o ograniczeniach zdrowotnych do kierowania pojazdami do właściwego Starostwa. W istniejących przepisach brak jest bowiem uregulowań dotyczących tej sprawy i nie mam pewności, czy mogę to kontrolować. W tej sytuacji, kiedy są w dokumentacji u kontrolowanego lekarza tego rodzaju orzeczenia, ograniczam się do zadania pytania lekarzowi, czy kopia orzeczenia została przesłana i czy było to dokonane we właściwym terminie.*

(dowód: akta kontroli str. 791-795)

Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej wyjaśniła: *WOMP przeprowadzając szkolenia lekarzy uprawnionych do badania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców szczególnie podkreśla, że obowiązkiem lekarza, w przypadku stwierdzenia podczas badania ograniczeń zdrowotnych do kierowania pojazdem jest przesłanie w terminie 14 dni kopii orzeczenia właściwemu Staroście. Kontrolowani lekarze potwierdzają fakt przekazywania kopii orzeczeń do właściwego starostwa, ale nie odnotowują tego w dokumentacji, ponieważ rozporządzenie nie określa sposobu dokumentowania tego faktu. Ponadto ww. Zastępca Dyrektora wskazała: W przeprowadzonych kontrolach przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Opolu z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu nie stwierdzono żadnego przypadku wydania orzeczenia o istnieniu przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami.*

(dowód: akta kontroli str. 414-416, 505-506)

Na konieczność przekazywania przez lekarzy ww. orzeczeń zwrócono również uwagę w trakcie spotkania z lekarzami, które odbyło się w dniu 16 września 2014 r. z inicjatywy UMWO i WOMP.

(dowód: akta kontroli str. 798-799, 830-831)

Z poddanych analizie dokumentacji pokontrolnych nie wynikał sposób weryfikacji przez ww. kierownika Działu Organizacji Nadzoru i Szkoleń WOMP realizacji obowiązku z art. 78 ustawy o *kierujących pojazdami*, wypełniania przez badane osoby oświadczenia w formie ankiety, dotyczącego stanu ich zdrowia. Wyjaśniając przyczyny powyższego braku Kierownik Działu Organizacji Nadzoru i Szkoleń WOMP stwierdziła m.in.: *zawsze lekarz zbierał wywiad chorobowy, który osoba poddana badaniu podpisywała. Obecnie zostało to zastąpione oświadczeniem pacjenta, a zmiana polega na tym, że pacjent sam je wypełnia i sam podpisuje. Jest to ujęte we wzorze protokołu w pkt III Kontrola indywidualnej dokumentacji medycznej w wierszu 6 pn. Badanie przedmiotowe, to jest właśnie wywiad lekarski. Ten zapis zostanie zmieniony na Oświadczenie o stanie zdrowia. W tej sytuacji będę używała dwóch wzorów protokołów w zależności od przedłożonej przez lekarza dokumentacji (badania przed wejściem w życie rozporządzenia). Nie miałam jeszcze przypadku w trakcie kontroli po wprowadzeniu przepisów wykonawczych, w którym oceniałabym orzeczenia lekarskie wydane po 20 lipca 2014 r.*

(dowód: akta kontroli str. 791-795)

Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia wyjaśniła: (...) obowiązek wypełnienia oświadczenia o stanie zdrowia w formie ankiety jest zapisem art. 78 ustawy o kierujących pojazdami, do której akt wykonawczy obowiązuje dopiero od 20 lipca 2014 r. i zawiera załącznik Nr 1, którym jest oświadczenie dotyczące stanu zdrowia. Od dnia wejścia w życie ustawy o kierujących pojazdami, tj. od dnia 19 stycznia 2013 r. przez okres 18 miesięcy, aktem wykonawczym było rozporządzenie Ministerstwa Zdrowia z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawie badań lekarskich kierowców i osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, w którym formą ankiety było badanie podmiotowe przeprowadzane przez lekarza uprawnionego i podpisywane w jego obecności przez osobę badaną.

(dowód: akta kontroli str. 414-416, 505-506)

2.2. W dniu 19 stycznia 2013 r. Dyrektor WOMP, upoważniła⁵⁴ pracownika WOMP, zatrudnionego na stanowisku psychologa w Dziale Orzeczniczo-Konsultacyjnym, do kontroli *pracowni psychologii pracy oraz psychologów przeprowadzających badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu*. Zakres tego upoważnienia nie odpowiadał zakresowi kontroli, do których prowadzenia, na podstawie art. 88 ust. 2 ww. ustawy, uprawniony był Marszałek w ramach nadzoru nad przeprowadzaniem badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu.

(dowód: akta kontroli str. 345)

Dopiero w trakcie kontroli NIK (29 września 2014 r.) Marszałek upoważnił ww. psychologa do przeprowadzania na terenie województwa opolskiego kontroli dotyczącej trybu, zakresu i sposobu przeprowadzanych badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu i wydawania orzeczeń psychologicznych⁵⁵.

(dowód: akta kontroli str. 801)

Z obowiązującego w WOMP *schematu organizacji/kontroli przedsiębiorców prowadzących pracownie psychologiczne* wynikał podział na kontrole planowane oraz wizytacje/kontrole doraźne. Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących pracownie psychologiczne⁵⁶ na rok 2013 przewidywał 10 kontroli kompleksowych, a na 2014 r. sześć takich kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 818-827)

Z analizy czterech dokumentacji pokontrolnych⁵⁷ wynikało, że kontrole prowadzone przez ww. psychologa zatrudnionego w WOMP obejmowały przegląd i analizę dwóch rodzajów dokumentacji, tj. zbiorczej i indywidualnej, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji (wzory stosowanych pieczętek, wykaz stosowanych druków) oraz jej zabezpieczenie,
- b) stan zatrudnienia,
- c) wyposażenie pracowni,
- d) wydawane orzeczenia.

(dowód: akta kontroli str. 613-629)

W dokumentacji brak było dowodów potwierdzających weryfikację prawidłowości przekazywania właściwym organom orzeczeń o istnieniu przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami lub do wykonywania czynności instruktora/egzaminatora. Dyrektor WOMP wyjaśniła, że czynności te były przez upoważnionego psychologa wykonywane, a także podała, że poddano kontroli około

⁵⁴ Powołując się na nieistniejący w ustawie przepis art. 88 ust. 1 pkt 2 o *kierujących pojazdami*.

⁵⁵ Upoważnienie zostało przedstawione kontrolerowi NIK 16 października 2014 r.

⁵⁶ Przedstawiony kontrolerowi NIK 15 października 2014 r., tj. po złożeniu wyjaśnień (9 października 2014 r.) m.in. w kwestii braku planu kontroli przez Dyrektora WOMP z adnotacją na obu planach, że poza kontrolami kompleksowymi przewidywane są również wizyty w nowo powstałych placówkach przed ich zarejestrowaniem.

⁵⁷ Z treści protokołów kontroli i rejestru przeprowadzonych kontroli wynikały następujące dane (wraz z datami kontroli) dot. czterech kontroli podmiotów: Pracownia Badan Psychologicznych *Diagnozis* A.K. (9 listopada 2013 r.); Pracownia Medycyny i Psychologii s. c. E.C., M.C. (17 października 2013 r.); Pracownia Rozwoju Osobistego i Zawodowego I.K. (9 września 2014 r.); Centrum Badań Psychologicznych *Perssona* (22 maja 2014 r.).

12 takich przypadków, nie stwierdzając opóźnień w wykonywaniu tych czynności przez psychologów.

(dowód: akta kontroli str. 613-629, 830-831)

W okresie do dnia 21 października 2014 r.⁵⁸, Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej zaakceptował łącznie sześć kwartalnych sprawozdań z realizacji umów zleceń nr 18/2013 oraz nr 15/2014 oraz sześć faktur VAT na łączną kwotę 33 864,56 zł brutto. W ww. sprawozdaniach WOMP została określona stawka godzinowa (w wysokości 40 zł za jedną trwającą 8 godzin kontrolę⁵⁹) dla upoważnionego lekarza i dla upoważnionego psychologa – z tytułu wykonywania nadzoru nad przeprowadzaniem badań lekarskich i wydawaniem orzeczeń stwierdzających istnienie przeciwwskazań do kierowania pojazdami, a także z tytułu kontroli nad wykonywaniem badań psychologicznych.

(dowód: akta kontroli str. 384-395, 631-642)

Nie stwierdzono przypadków wydania przez Marszałka decyzji o skreśleniu z ewidencji uprawnionych psychologów lub o zakazie prowadzenia pracowni psychologicznej w związku z naruszeniem zasad określonych odpowiednio w art. 87 ust. 3 pkt 4 lit. b-d oraz art. 88 ust. 6 pkt 3-6 ustawy *o kierujących pojazdami*.

(dowód: akta kontroli str. 654)

W sprawie przyjętego sposobu postępowania wobec psychologów, w stosunku do których orzeczono prawomocnym wyrokiem sądu środek karny w postaci zakazu wykonywania zawodu psychologa, mającego na celu uniemożliwienie wydawania orzeczeń psychologicznych przez takie osoby (w okresie obowiązywania tego zakazu), Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia wyjaśniła: *WOMP na podstawie upoważnienia Marszałka Województwa Opolskiego (umowa zlecenie) dokonuje wpisu w drodze decyzji administracyjnej do ewidencji uprawnionych psychologów po przedstawieniu przez nich m.in. oświadczenia o niekaralności. Osoba kontrolująca psychologów nie ma możliwości wglądu w akta sądowe. O ile sąd nie powiadomi organu kontrolującego odnośnie orzeczenia środka karnego, wobec psychologa nie ma możliwości jego egzekwowania ani kontroli. Dotychczas sytuacja taka nie miała miejsca.*

Odnośnie działań mających na celu uniemożliwienie wykonywania lub dokumentowania badań psychologicznych przez psychologów, których pozbawiono prawa wykonywania zawodu psychologa prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej⁶⁰, a także skreślonych z ewidencji w związku ze stwierdzeniem rażących nieprawidłowości w wykonywaniu lub dokumentowaniu badań psychologicznych, Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia podała: (...) *do dnia dzisiejszego nie została powołana Krajowa Izba Psychologów, a co za tym idzie nie istnieją komisje dyscyplinarne.*

Z kolei ustosunkowując się do niepodejmowania w trakcie kontroli prowadzonych przez upoważnionego psychologa działań skierowanych na uniemożliwienie wykonywania badań psychologicznych przez osoby skreślone z ewidencji, w związku ze stwierdzeniem rażących nieprawidłowości w wykonywaniu lub dokumentowaniu badań psychologicznych, Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia wyjaśniła: *W trakcie przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono rażących nieprawidłowości w wykonywaniu lub dokumentowaniu badań psychologicznych*

⁵⁸ Do dnia zakończenia czynności kontrolnych w UMWO, według oświadczenia Dyrektora Departamentu Zdrowia, nie wpłynęło sprawozdanie i faktura VAT z WOMP za III kwartał 2014 r.

⁵⁹ Do tego został doliczony koszt dojazdu do podmiotu kontrolowanego (60 zł dla lekarza i 50 zł dla psychologa).

⁶⁰ O której mowa w ustawie z dnia 8 czerwca 2001 r. *o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów* (Dz. U. z 2001 r. Nr 73, poz. 763 ze zm.).

przez psychologów. W związku z tym nie było przypadków skreślenia z ewidencji psychologów transportu.

(dowód: akta kontroli str. 414-416, 505-506)

W okresie lat 2013-2014 (do dnia zakończenia kontroli NIK) nie przeprowadzono kontroli przedsiębiorcy prowadzącego pracownię psychologiczną pod nazwą: Pracownia Psychologiczna i Terapeutyczna *Psyche* w Opolu. W trakcie kontroli NIK⁶¹ wpłynęła do Marszałka skarga dotycząca nieprawidłowości w funkcjonowaniu ww. podmiotu, polegających na dysponowaniu przez tego przedsiębiorcę tylko jednym pomieszczeniem, jak również na braku należytej rzetelności przeprowadzanych badań⁶².

(dowód: akta kontroli str. 554-559, 802-804)

Marszałek Województwa Opolskiego wyjaśnił⁶³, że: *Pracownia Psychologiczna i Terapeutyczna „Psyche” w Opolu kontrolowana była w latach 2011 i 2012. Umowa zawarta między Urzędem Marszałkowskim a WOMP przewiduje dwanaście kontroli rocznie. Przy aktualnym stanie pracowni (36) kontrola poszczególnych pracowni przypada statystycznie raz na trzy lata. (...)*

(dowód: akta kontroli str. 743-746)

W I kwartale 2013 r. przedstawiciel Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej, przeprowadził kontrolę problemową w WOMP⁶⁴. Została ona przeprowadzona na podstawie art. 121 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o *działalności leczniczej*⁶⁵ i objęła następujące zakresy zadań zleconych WOMP przez Marszałka: sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem badań psychologicznych, przeprowadzaniem badań lekarskich i wydawaniem orzeczeń stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań do kierowania pojazdami; prowadzenie rejestru przedsiębiorców; prowadzenie ewidencji uprawnionych psychologów. W wystąpieniu pokontrolnym nie wskazano uchybień lub nieprawidłowości w kontrolowanej działalności.

(dowód: akta kontroli str. 309-313, 420-448)

Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia w następujący sposób opisała aktualne zasady sprawowania nadzoru nad realizacją umów zleceń z WOMP w Opolu: (...) *obecnie w kontrolach problemowych podmiotów leczniczych nie bierze udziału Departament Zdrowia, chyba że w ramach kontroli doraźnej lub kompleksowej, jeżeli byłaby taka konieczność. Prawidłowość realizacji umów zleceń była przez nasz Departament corocznie kontrolowana w ramach kontroli problemowej. W drugiej połowie 2013 r. nastąpiła zmiana w Regulaminie Organizacyjnym powodująca przejście zadań kontrolnych w stosunku do umów zleceń z WOMP na Biuro Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego.*

(dowód: akta kontroli str. 740-742)

Ustosunkowując się do kompetencji kontrolnych nad WOMP w Opolu ze strony Biura Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego UMWO, Dyrektor Biura wyjaśniła: *Biuro nie ma przypisanych funkcji nadzoru nad WOMP poza funkcją kontrolną realizowaną na podstawie art. 121 ustawy o działalności leczniczej.* Dyrektor Biura Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego UMWO wskazała ponadto, iż *do 2013 r. Biuro wykonywało kontrole w WOMP w zakresie wynikającym jedynie z art. 121 ust. 4 pkt 3 ustawy o działalności leczniczej, natomiast kontrole wynikające z art. 121 ust. 4 pkt 1 i 2 ww. ustawy wykonywał do 2013 r. Departament Zdrowia i Polityki Społecznej.* Dyrektor Biura Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego UMWO

⁶¹ Skarga wpłynęła do Urzędu Marszałkowskiego 3 października 2014 r.

⁶² W treści wskazywano na liczbę wykonanych badań kierowców, tj. 1259 osób od 1 stycznia 2014 r. do 12 czerwca 2014 r., co oznaczałoby, że pracownia badała średnio 12 osób dziennie.

⁶³ Wyjaśnienia zostały złożone przez Marszałka 3 października 2014 r.

⁶⁴ Kontrola ta ujęta była w planie na 2013 r., obejmowała okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.

⁶⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 217 ze zm.; dalej: *ustawa o działalności leczniczej.*

poinformowała ponadto, iż w roku bieżącym kontrola w WOMP zostanie przeprowadzona w IV kwartale, zgodnie z planem kontroli UMWO na 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 668-670, 855-856)

W latach 2013-2014 (do dnia zakończenia kontroli) Wojewoda nie przeprowadzał kontroli w zakresie, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 2 ustawy *o kierujących pojazdami*. Ostatnia kontrola⁶⁶ została przeprowadzona przez Wojewodę w 2012 r. i obejmowała prawidłowość: rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownie psychologiczne, ewidencji uprawnionych psychologów a także nadzoru nad badaniami psychologicznymi⁶⁷. Wniosek Wojewody dotyczący prowadzenia rejestru i ewidencji zgodnie z wymogami ustawowymi⁶⁸ został przekazany Marszałkowi do realizacji 27 grudnia 2012 r. Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWO, przekazując zalecenia pokontrolne zwrócił dodatkowo Dyrektorowi WOMP uwagę⁶⁹ na konieczność uaktualnienia danych potrzebnych do utworzenia ewidencji uprawnionych psychologów.

(dowód: akta kontroli str. 331, 544-551, 655)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Od 16 maja 2006 r. do dnia zakończenia kontroli NIK Marszałek w sposób nieuprawniony przekazał swoje ustawowe kompetencje wynikające z art. 80 ust. 2 pkt 1 oraz z art. 88 ust. 2 pkt 2 ustawy *o kierujących pojazdami*, podmiotowi trzeciemu, tj. WOMP.

(dowód: akta kontroli str. 346-354, 665-667)

Nadzór nad Departamentem Zdrowia i Polityki Społecznej na podstawie § 1 ust. 2 zarządzenia Marszałka nr 80/2014 z dnia 11 lipca 2014 r. *w sprawie podziału nadzoru nad komórkami organizacyjnymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego oraz wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi*⁷⁰ pełnił w okresie objętym kontrolą Roman Kolek, Wicemarszałek Województwa Opolskiego⁷¹. W powyższej sprawie ww. osoba wyjaśniła: *Zgodnie z art. 80 ust. 3 i art. 88 ust.3 ustawy o kierujących pojazdami, Urząd Marszałkowski nie zatrudnia uprawnionego lekarza i psychologa, który jest uprawniony do wykonywania ww. zadań. Marszałek województwa zlecił zadanie Wojewódzkiemu Ośrodkowi Medycyny Pracy w Opolu z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu jako jednostce podległej samorządowi województwa opolskiego. (...) Z uwagi na to, iż jest to zadanie zlecone przez administrację rządową wymagane jest sporządzenie umowy zlecenia na wykonywanie ww. zadań przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Opolu z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu w imieniu Marszałka Województwa Opolskiego.*

(dowód: akta kontroli str. 796-797, 806-815, 840-841, 860-869)

W ocenie NIK, zakres zleconych WOMP zadań, wynikający z postanowień § 1 ust. 1 lit. c i d umowy zlecenia⁷², tj. sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem badań psychologicznych oraz kontrolowanie przeprowadzania badań lekarskich i wydawania orzeczeń, należy do ustawowych kompetencji Marszałka przyznanych mu w przepisach art. 80 ust. 1 i art. 88 ust. 1 ustawy *o kierujących pojazdami*. Tym

⁶⁶ Obejmująca okres od 1 stycznia 2012 r. do 21 listopada 2012 r.

⁶⁷ Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości zalecenia pokontrolne dotyczyły m.in. zastąpienia określenia "wykaz psychologów" określeniem „ewidencja psychologów”, umieszczania wszystkich wymaganych danych w ewidencji i rejestrze, a także zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli.

⁶⁸ Wynikającymi z przepisów art. 124a ust. 8 i ust. 10 ustawy *Prawo o ruchu drogowym*.

⁶⁹ Pismo z 14 lutego 2013 r. (po wejściu w życie przepisów ustawy *o kierujących pojazdami*).

⁷⁰ Dalej: zarządzenie Marszałka *w sprawie podziału nadzoru*. Poprzednio wydane (w okresie 2012-2014) zarządzenia Marszałka *w sprawie podziału nadzoru* wskazywały, że Wicemarszałek Roman Kolek pełnił nadzór nad Departamentem Zdrowia nieprzerwanie przez cały kontrolowany okres 2013-2014.

⁷¹ Od maja 2012 r. reprezentował on Województwo Opolskie w zawieranych umowach zleceń z WOMP.

⁷² Na przykładzie obecnie obowiązującej umowy zlecenia nr 15/2014 z 14 lutego 2014 r.

samym brak jest podstaw prawnych do przekazania tych zadań innemu podmiotowi. Odrębną natomiast kwestią jest konieczność powierzenia poszczególnych czynności w ramach sprawowanego nadzoru osobom posiadającym specjalistyczne przygotowanie w tym zakresie, co może nastąpić zarówno na rzecz pracownika UMWO, jak i osoby trzeciej, nie będącej pracownikiem jednostki kontrolowanej.

Ponadto NIK zwraca uwagę, iż w § 18 ust. 2 pkt 16 *Regulaminu Organizacyjnego UMWO*⁷³, Departamentowi Zdrowia i Polityki Społecznej powierzono nadzór nad wykonywaniem badań lekarskich i wydawaniem orzeczeń lekarskich do kierowania pojazdami.

(dowód: akta kontroli str. 24-28)

2. Do dnia 29 września 2014 r. Marszałek nie wydał upoważnień do przeprowadzania kontroli przewidzianych w przepisach rozdziałów 12 i 13 ustawy *o kierujących pojazdami*, zarówno w odniesieniu do kontroli lekarzy⁷⁴, jak i w odniesieniu do kontroli psychologów⁷⁵. W obrocie prawnym funkcjonowały natomiast upoważnienia wystawione przez Dyrektora WOMP⁷⁶, tj. osobę nie posiadającą kompetencji do takiego działania.

(dowód: akta kontroli str. 344-345, 552-553)

Dyrektor WOMP, w sprawie wydania upoważnienia pracownikom WOMP do prowadzenia kontroli w ramach nadzoru sprawowanego przez Marszałka wyjaśniła m.in.: *Jako Dyrektor WOMP mam prawo w ramach uprawnień wynikających z zajmowanego stanowiska upoważniać pracowników merytorycznych do realizowania określonych zadań. W przypadku upoważnienia wystawionego dla p. dr E.S. i dla p. A.R., jako osoba reprezentująca Zleceniobiorcę w umowach zleceń zawartych z Marszałkiem uznałam, że powinnam przekazać uprawnienia do kontroli osobom kompetentnym merytorycznie.*

(dowód: akta kontroli str. 768-770)

Wicemarszałek Województwa Opolskiego, nadzorujący Departament Zdrowia i Polityki Społecznej, odnosząc się niewydania stosownych upoważnień wyjaśnił: *Zastosowane upoważnienia zostały wystawione przez Dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Opolu z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu na podstawie zleconych zadań powierzonych umową zleceniem w 2013 r. i 2014 r. Urząd Marszałkowski kwartalnie otrzymuje sprawozdania dotyczące przeprowadzanych kontroli uprawnionych do badań lekarzy i psychologów. Ponadto w ramach nadzoru przeprowadzane są raz w roku przez Urząd Marszałkowski – kontrole dokumentów oraz przebieg procesu kontrolnego prowadzonego przez jednostkę WOMP.*

(dowód: akta kontroli str. 656-660)

Wyjaśniając, na czym polegały przedmiotowe kontrole dokumentów, przeprowadzane przez UMWO, podinspektor – Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej, zobowiązana zgodnie z pkt II.5. *Zakresu obowiązków*⁷⁷ do nadzoru nad realizacją zadań zleconych WOMP, zeznała: (...) *zgodnie z umową zlecenia kompetencje do realizacji zadań zostały przekazane p. Dyrektor H.K. Na tej podstawie zostały wydane upoważnienia dla osób kontrolujących, tj. p. A.R.*

⁷³ Uchwała nr 4114/2013 z dnia 19 września 2013 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, dalej: Regulamin UMWO.

⁷⁴ Na podstawie art. 80 ust. 3 ww. ustawy.

⁷⁵ Na podstawie art. 88 ust. 3 ww. ustawy.

⁷⁶ Upoważnienie dla uprawnionego lekarza E.S. po raz pierwszy wydane było 2 stycznia 2008 r., a następnie 19 stycznia 2013 r., natomiast dla psychologa A.R. - po raz pierwszy wydane było 19 lutego 2009 r., a następnie 19 stycznia 2013 r.

⁷⁷ Zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności L.D. z dnia 29 listopada 2012 r. podpisany przez Dyrektora Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej.

i p. E. S. Trudno jest mi odnieść się do zadanego pytania, czy istnieje osoba reprezentująca Marszałka uprawniona do kontroli dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 462-465, 473-476, 661-664)

Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej, wyjaśniając przyczyny braku weryfikacji prawidłowości upoważnienia pracowników WOMP do ww. kontroli wyjaśnił: *Zlecenie przekazane Dyrektorowi Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy oznaczało, że Dyrektor WOMP przejął kompetencję do upoważnienia lekarza i psychologa stosownie do przepisów ustawy o kierujących pojazdami. Uważam, że zapis umów zleceń z 14.02.2013 r. i 14.02.2014 r., tj. § 1 ust. 1 lit. c i d oznacza, że Dyrektor WOMP przyjmuje do realizacji zadanie kontrolowania przeprowadzania badań lekarskich i wydawania orzeczeń lekarskich oraz sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem badań psychologicznych, a konsekwencją tego jest wystawienie przez Dyrektora WOMP upoważnień z 19.01.2013 r. dla p. E.S. oraz dla p. A.R.*

(dowód: akta kontroli str. 490-503, 507-507a, 516-518)

Dyrektor Biura Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego UMWO wyjaśniła natomiast: *Biuro Kontroli i Nadzoru Właścicielskiego nie kontrolowało do dnia kontroli NIK umów zleceń: nr 18/2013, nr 15/2014 zawartych z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Opolu z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu (WOMP).*

(dowód: akta kontroli str. 668-670)

3. Na podstawie zawartych w latach 2013-2014 umów zlecenia z WOMP w Opolu – wydatkowano kwotę 2 960 zł w związku z przeprowadzeniem przez pracownika WOMP ośmiu wizytacji mających miejsce przed rejestracją pracowni psychologicznych. Czynności takie wykraczały poza zakres kompetencji Marszałka, wynikających z przepisów ustawy o kierujących pojazdami.

W sprawozdaniach WOMP, poza kontrolami prowadzonymi na podstawie art. 88 ust. 2 pkt 2 ustawy o kierujących pojazdami wykazanych zostało również osiem „wizytacji przed rejestracją pracowni”, ujmowanych w ww. dokumentach w taki sam sposób jak kontrola, o której mowa w ww. przepisach. Przeprowadzenie takich czynności (następujących przed dokonaniem wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownie psychologiczne) nie zostało przewidziane zarówno w ww. przepisach, jak również w postanowieniach zawartych umów zleceń.

(dowód: akta kontroli str. 392-395)

W powyższej sprawie Marszałek wyjaśnił: *Przeprowadzone wizytacje, jak i kontrole przez WOMP są elementem sprawowania nadzoru nad wykonywaniem badań psychologicznych. Wizytacje dotyczą placówek rozpoczynających działalność i starających się o wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących badania psychologiczne. Dotyczą one przygotowania merytorycznego pracowni do podjęcia działalności. Kontrole dotyczą jednostek działających i polegają na sprawdzeniu właściwego prowadzenia dokumentacji psychologicznej, posiadania odpowiednich narzędzi badawczych oraz właściwego ich stosowania zgodnie z metodologią badań psychologicznych kierowców. W rozliczeniu realizacji umowy zawartej przez Urząd Marszałkowski z WOMP (w szczególności pkt c tj. kontrolowanie przeprowadzania badań lekarskich i wydawania orzeczeń stwierdzających istnienie bądź brak przeciwwskazań do kierowania pojazdami) wykazywane są zarówno przeprowadzone wizytacje, jak i kontrole.*

(dowód: akta kontroli str. 745-746)

Odpowiedzialny za nadzór nad działalnością WOMP w Opolu, Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej wyjaśnił: *Nie miałem podstaw, aby kwestionować rzetelność podawanych kwot w fakturach wystawianych przez WOMP, a jeśli chodzi o dane w sprawozdaniach przedstawianych przez WOMP*

kwartalnie, zatwierdzając kwotę do wypłaty opierałem się każdorazowo na treści opisu na odwrocie faktur, że „zlecenie zostało wykonane zgodnie z umową”, którego to opisu dokonywała p. L.D. Dyrektor Departamentu potwierdził ponadto, iż wiedział o istnieniu w umowach zleceń z 2013 r. i 2014 r. zapisu, że zapłata wynagrodzenia nastąpi po przedstawieniu przez Zleceniobiorcę sprawozdania i faktury VAT oraz przyjęcia ich bez zastrzeżeń ze strony Zleceniodawcy.

(dowód: akta kontroli str. 516-518)

Ustosunkowując się do charakter przedmiotowych wizytacji Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia wyjaśniła: Moim zdaniem przeprowadzanie wizytacji przed wpisem do rejestru miało na celu sprawdzenie, czy pracownia spełnia wymogi dotyczące sprzętu i metodologii badań, a także sposobu realizacji zadań, które chce wykonywać dany przedsiębiorca. Jest to jedna z metod uniemożliwienia wydania decyzji o wpisie podmiotom, które w sposób niewłaściwy mogłyby wykonywać zadania. Z tego powodu takie działanie A.R. (wizytacja) przed uzyskaniem decyzji o wpisie uważam za zasadne, pomimo że nie spełnia ustawowych wymogów kontroli, w tym zakresu kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 740-742)

NIK zauważa, że kontrola działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia pracowni psychologicznej może zostać przeprowadzona dopiero po dokonaniu przez właściwy organ wpisu do właściwego rejestru działalności regulowanej, o czym stanowi art. 70 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej⁷⁸, zgodnie z którym spełnianie przez przedsiębiorcę warunków wymaganych do wykonywania działalności regulowanej podlega kontroli, w szczególności przez organ prowadzący rejestr danej działalności. Tym samym brak było podstaw do rozliczenia kwoty 2 960 zł wykazanej w dokumentacji przedstawionej przez WOMP.

4. Nadzór nad wykonywaniem zadań zleconych WOMP w Opolu sprawowany przez Dyrektora Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej, jego Zastępcę jak też pracownika merytorycznego ww. Departamentu nie był rzetelny.

(dowód: akta kontroli str. 24-28, 466-503, 528-535)

Ww. osoby nadzór w tym zakresie ograniczyły wyłącznie do czynności akceptowania wystawianych przez WOMP w Opolu na koniec każdego kwartału (cztery kwartały w 2013 r. i dwa w 2014 r.) faktur VAT i sprawozdań z wykonania umów zleceń (odpowiednio umowy nr 18/2013 i nr 15/2014). W tym celu nie przeprowadzali jednak stosownego porównania danych zawartych w sprawozdaniach z danymi wynikającymi z materiałów źródłowych, w tym dotyczących przeprowadzonych kontroli (np. planów kontroli, protokołów kontroli, dowodów wykonania wniosków pokontrolnych).

Pracownik merytoryczny zatrudniony na stanowisku podinspektora w Departamencie Zdrowia i Polityki Społecznej zeznała, iż zajmowała się nadzorem poprzez przygotowywanie projektu zaświadczenia o wpisie do rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną oraz ewidencji psychologów uprawnionych do badania kierowców i kandydatów na kierowców. Następnie po przesłaniu podpisanych przez Marszałka ww. dokumentów kontrolowała (na stronie BIP WOMP), czy stosowany wpis został dokonany w rejestrze lub ewidencji. Wskazała też, iż na wykonywanie zadań została zawarta umowa, aby sędować na osoby kompetentne (psychologa i lekarza) przypisane Marszałkowi zadania. Przełożeni ww. osoby nie wymagali sporządzania przez pracownika zestawień, analiz lub dokumentowania w inny sposób wykonywania obowiązków przewidzianych w pkt II.5. Zakresu obowiązków, uprawnień

⁷⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 672 ze zm.

i odpowiedzialności. Podała również, że Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia raz na kwartał przeglądała segregator, w którym umieszczone były kwartalne sprawozdania składane przez Dyrektora WOMP w Opolu.

(dowód: akta kontroli str. 462-465, 473-476, 661-664)

Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia w powyższym zakresie wyjaśniła: Sprawdzam sprawozdania finansowe, które otrzymujemy kwartalnie, przedłożoną fakturę, wrywkowo sprawdzam segregator, w którym znajdują się wszystkie sprawozdania i faktury wystawione przez WOMP. Podczas kontroli w WOMP (problemowych) sprawdzana jest prawidłowość realizacji zadań zleconych WOMP, a także rzetelność przedkładanych kwartalnie przez Dyrektora WOMP sprawozdań z realizacji umowy. Przy jakichkolwiek wątpliwościach związanym z przedłożonym sprawozdaniem, podinspektor zwraca się telefonicznie do pracownika lub Dyrektora WOMP. Pracownik merytoryczny Departamentu nie prowadzi w miejscu przechowywania wszystkich dokumentów (w WOMP) żadnych czynności, nie przyjeżdża do WOMP, do tej pory nie było takiej potrzeby. W ramach nadzoru w przypadku wątpliwości z naszej strony, w trakcie sprawdzania czy weryfikacji otrzymywanych sprawozdań, może zostać przeprowadzona kontrola doraźna przeprowadzona przez podinspektora.

(dowód: akta kontroli str. 740-742)

Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej wyjaśnił: Podinspektor, która przez cały okres 6 lat od przekazania zadań Marszałkowi przez Wojewodę była odpowiedzialna za wykonywanie czynności związanych z ustawą (wówczas ustawą Prawo ruchu drogowego), przy czym nie miałem żadnej informacji o niewłaściwej pracy pracownika w trakcie 2 lat przed objęciem przeze mnie stanowiska Dyrektora, wykonywała zadania w zakresie nadzoru w sposób właściwy. W związku z powyższym nie widziałem potrzeby stworzenia procedur pisemnych wykonywania obowiązków w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 516-518)

O braku należytej rzetelności nadzoru nad realizacją zadań przez WOMP świadczy również dopuszczenie do sytuacji, w której faktyczne wykonywanie nadzoru nad przeprowadzaniem badań lekarskich i wydawaniem orzeczeń lekarskich do kierowania pojazdami oraz nad przeprowadzaniem badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu powierzone zostało osobom, które z uwagi na posiadane uprawnienia do wydawania ww. orzeczeń, same podlegały takiemu nadzorowi. Jak ustalono, pięciu lekarzy uprawnionych do wydawania orzeczeń lekarskich o kierowaniu pojazdami⁷⁹, było pracownikami WOMP (w tym m.in. Dyrektor WOMP oraz pracownik upoważniony do wykonywania takich kontroli). Ww. dwie osoby nie podlegały kontroli sprawowanej przez Marszałka, natomiast trzech pozostałych lekarzy było kontrolowanych w okresie od listopada 2007 r. do marca 2008 r.

(dowód: akta kontroli str. 645-648)

W sprawie sprawowania nadzoru w trybie art. 80 ust. 2 i 3 ustawy o kierujących pojazdami nad lekarzami będącymi pracownikami WOMP, a tym samym współpracownikami lekarza prowadzącego kontrolę w imieniu Marszałka, Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej podała, że: Nie sądzę, aby powiązania służbowe, zawodowe pomiędzy p. E.S. a lekarzami zatrudnionymi w WOMP wpływały na prawidłowość i bezstronność realizowanych przez p. E.S. zadań w stosunku do podmiotów wpisanych do rejestru i będących jednocześnie pracownikami WOMP. (...) dopiero od kontrolera NIK dowiedziałam się, że ostatnie

⁷⁹ Analogiczna sytuacja miała miejsce w przypadku dwóch psychologów wpisanych do ewidencji uprawnionych psychologów (A.R.i M.S.).

kontrole tych lekarzy miały miejsce w 2007 r. W związku z tym kontrole te bezwzględnie w roku 2014 muszą być przeprowadzone.

(dowód: akta kontroli str. 740-742)

Dyrektor WOMP wyjaśniła natomiast: *Myszę, że nie ma tutaj żadnej kolizji interesów. Po okazaniu mi przez kontrolera wykazu dat kontroli u poszczególnych lekarzy, nie potrafię odpowiedzieć na pytanie, czy w 2007 r. (listopad-grudzień) i 2008 r. (marzec) osobą kontrolującą byłam ja, czy p. dr Sobczak. Nadzór nad tymi trzema osobami jest taki sam, jak w przypadku nadzoru nad lekarzami uprawnionymi do badań kierowców, a może nawet jest on bardziej intensywny, bo jestem ich bezpośrednim przełożonym.*

(dowód: akta kontroli str. 768-770)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej w zatwierdzonym 1 kwietnia 2014 r. zakresie obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności swojego Zastępcy, nie uwzględnił obowiązku nadzoru nad prowadzeniem ewidencji lekarzy uprawnionych do badań kierowców i kandydatów na kierowców⁸⁰. Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej wyjaśnił, iż fakt pominięcia tego obowiązku w *Zakresie czynności Zastępcy Dyrektora* nie wynikał z jego decyzji merytorycznej, ale był wynikiem omyłki, którą zauważył w trakcie kontroli NIK. Według zapewnienia Dyrektora Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej, nadzór w zakresie prowadzenia ewidencji uprawnionych lekarzy był sprawowany pomimo braku stosownego zapisu w *Zakresie czynności Zastępcy Dyrektora* ww. Departamentu.

(dowód: akta kontroli str. 466-472, 477-489, 516-518)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Prowadzenie rejestrów i ewidencji

Opis stanu
faktycznego

3.1. Według stanu na 19 stycznia 2014 r. w rejestrze przedsiębiorców prowadzących pracownie psychologiczne wpisanych było 25 podmiotów (przedsiębiorców). Do przedsiębiorców, którzy zostali ujęci w rejestrze działalności regulowanej przed jego przekształceniem w związku z wejściem w życie ustawy *o kierujących pojazdami*, Marszałek skierował informację o konieczności przedłożenia niezbędnych danych⁸¹ rejestrowych. Spośród 25 ww. przedsiębiorców w jednym przypadku przedsiębiorca⁸² (umieszczony pod poz. 24) nie dopełnił obowiązku przekazania wymaganych informacji, lecz nie został skreślony z rejestru, na podstawie art. 128 ust. 6 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 520-527, 829)

Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej, powołując się na zapisy umowy zawartej z WOMP wyjaśniła, że osobą odpowiedzialną za prowadzenie ewidencji uprawnionych psychologów, rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownie psychologiczne oraz rejestru kontroli tych przedsiębiorców, jest pracownik WOMP.

(dowód: akta kontroli str. 515)

Jak wyjaśniła Dyrektor WOMP, w ramach realizacji zadań wymienionych w umowach zlecenia (prowadzenie rejestru przedsiębiorców prowadzących

⁸⁰ Obowiązek ten znajdował się uprzednio w zakresie czynności Zastępcy Dyrektora (w pkt 21 *Zakresu obowiązków* z 29 marca 2013 r.).

⁸¹ Wskazanych w art. 85 ust. 4 pkt 5 i pkt 6 ww. ustawy.

⁸² Podmiot wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej RP jako „Sparta” Daria Krynicka z siedzibą w Kluczborku.

pracownie psychologiczne oraz prowadzenie ewidencji uprawnionych psychologów), pracownik ten zajmował się: a) weryfikacją dokumentów złożonych przez przedsiębiorcę, pod kątem ich zgodności z art. 85 ust. 2 ustawy o *kierujących pojazdami*, b) weryfikacją dokumentów składanych przez psychologa, pod kątem ich zgodności z art. 87 ust. 2 pkt 1-3 ww. ustawy, c) przygotowaniem wniosków dotyczących rejestracji przedsiębiorcy lub psychologa wraz ze wskazaniem odpowiednich numerów w rejestrze/ewidencji oraz przesłanie ich z rekomendacją do Urzędu Marszałkowskiego, d) przekazaniem decyzji Marszałka za pokwitowaniem przedsiębiorcy lub psychologowi oraz dokonywaniem wpisu do rejestru przedsiębiorców lub ewidencji psychologów.

(dowód: akta kontroli str. 768-770, 798-799, 830-831)

Łącznie na dzień 30 czerwca 2014 r. do rejestru wpisanych było 34 przedsiębiorców prowadzących pracownie psychologiczne.

(dowód: akta kontroli str. 655)

Ewidencja egzaminatorów prowadzona w formie elektronicznej⁸³ została przekształcona w sposób odpowiadający wymogom art. 130 ust. 1 i ust. 4 ustawy o *kierujących pojazdami*, tj. poprzez wezwanie w ustawowym terminie 3 miesięcy od daty wejścia w życie ww. ustawy wszystkich 77 wpisanych do niej osób (według stanu na dzień 18 stycznia 2013 r.) – do przedłożenia aktualnych informacji w zakresie danych umieszczonych w ewidencji⁸⁴. Jeden egzaminator nie przedłożył wymaganych danych, co stanowiło podstawę do wykreślenia tej osoby z ewidencji⁸⁵ w trybie art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy o *kierujących pojazdami*.

(dowód: akta kontroli str. 146-148, 307, 330)

Wojewoda przekazał Marszałkowi w dniu 18 stycznia 2013 r. rejestr lekarzy uprawnionych do przeprowadzania badań lekarskich kierowców i osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami na terenie województwa opolskiego w formie papierowej i elektronicznej, wraz z informacją, iż dokumenty źródłowe⁸⁶ zostały przekazane do Archiwum Zakładowego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

(dowód: akta kontroli str. 355-362)

Zadanie prowadzenia ww. rejestru zostało uwzględnione w zadaniach Departamentu Zdrowia, w tym w § 2 pkt 17 zatwierzonego przez Marszałka Województwa zarządzenia nr 1/2014 Dyrektora Departamentu Zdrowia z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie *określenia nadzoru nad pracownikami Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej oraz zakresu upoważnień do podpisywania pism o charakterze przygotowawczym i techniczno-kancelaryjnym w Departamencie oraz w zakresach czynności Zastępcy Dyrektora oraz pracownika merytorycznego.*

(dowód: akta kontroli str. 466-489, 528-535)

W latach 2013-2014⁸⁷ Marszałek, stosownie do art. 77 ust. 2 ustawy o *kierujących pojazdami* prowadził⁸⁸ ewidencję uprawnionych lekarzy. Realizując zadania określone w ww. przepisie Marszałek wydawał decyzje administracyjne o wpisie do ewidencji⁸⁹ lub o odmowie takiego wpisu, wydawał zaświadczenia o wpisie do

⁸³ Równoległe prowadzona jest w formie papierowej (tylko uwzględnia dane egzaminatora).

⁸⁴ Tj. nazwy i adresu WORD, w którym jest on zatrudniony oraz daty ważności legitymacji.

⁸⁵ Decyzja DIG.II.8040.13.2013.

⁸⁶ W tym protokoły kontroli uprawnionych do badań kierowców lekarzy.

⁸⁷ Z dniem przekazania od Wojewody (w formie protokołu zdawczo-odbiorczego) ww. ewidencji, tj. od 19 stycznia 2013 r.

⁸⁸ Dokumenty w formie papierowej zgromadzone są w Departamencie Zdrowia w segregatorze o nazwie *Rejestr lekarzy 2013*.

⁸⁹ Za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, po sprawdzeniu spełniania warunków określonych w art. 77 ust. 1 pkt 1-4 ustawy.

ewidencji, oraz nadawał numer ewidencyjny uprawnionemu lekarzowi. W okresie od 19 stycznia 2013 r. Marszałek wpisał do ewidencji pięciu lekarzy⁹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 363-367, 842-845)

Według stanu na 10 września 2014 r. w ewidencji⁹¹ wpisanych było 193 lekarzy. W związku z wymogiem art. 130 ust. 4 ustawy o *kierujących pojazdami* Dyrektor Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej po wejściu w życie przepisów tej ustawy zwrócił się na piśmie do 233 lekarzy o uaktualnienie danych⁹² przewidzianych do zamieszczenia w ewidencji uprawnionych lekarzy.

(dowód: akta kontroli str. 363-368, 777)

Ze względu na niedopełnienie obowiązku uzupełnienia ww. danych, 44 osoby⁹³ zostały skreślone z ewidencji w trybie art. 130 ust. 5 ww. ustawy. W latach 2013-2014 nie wystąpiły przypadki skreślenia lekarzy z ww. ewidencji na podstawie art. 80 ust. 4 pkt 2-3 ustawy o *kierujących pojazdami*.

(dowód: akta kontroli str. 651-651a)

Według stanu na 18 stycznia 2014 r., w prowadzonej przez Marszałka ewidencji uprawnionych psychologów wpisanych było 58 osób. Marszałek⁹⁴ po zwróceniu się na podstawie art. 130 ust. 4 ustawy o *kierujących pojazdami* do 56 wpisanych do ewidencji psychologów, uzyskał od tych osób dane, o których mowa art. 130 ust. 5 tej ustawy. Do dwóch uprawnionych psychologów nie zostały skierowane takie wezwania, co zostało opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 396-404, 651-651a)

Wszystkie wpisy do ww. rejestru oraz ewidencji były dokonywane na podstawie dokumentów potwierdzających spełnianie wymagań niezbędnych do dokonania takiego wpisu.

(dowód: akta kontroli str. 708-717, 721-728, 778-786, 842-845)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Marszałek nie zapewnił prowadzenia rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownie psychologiczne stosownie do wymogów wynikających z przepisów art. 85 ust. 4 pkt 4 i ust. 7 ustawy o *kierujących pojazdami*. Prowadzony na podstawie umowy zlecenia przez WOMP ww. rejestr, w ramach dokonanego na podstawie art. 128 ust. 1 ww. ustawy przekształcenia, nie został uzupełniony o numery REGON tych przedsiębiorców.

(dowód: akta kontroli str. 371-383, 520-527)

Wyjaśniając powyższe zaniechania Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia podała: *Jest to odpowiedzialność Dyrektora WOMP-u, którą ponosi zgodnie z umową zlecenia na realizację tego zadania. Jest to również zadanie, za którego prawidłową realizację odpowiada podinspektor Departamentu. Oczywiście ja sama w ramach bezpośredniego nadzoru nad zadaniami realizowanymi przez WOMP w ramach umowy zlecenia – odpowiadam za brak prawidłowej realizacji tego zadania.*

(dowód: akta kontroli str. 740-742)

⁹⁰ Decyzja nr 1/2013 z 24 października 2013 r.(wpis J.M.), decyzja nr 2/2013 z 25 listopada 2013 r.(wpis B.K.), decyzja nr 3/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. (wpis J.Ś.), decyzja nr 4/2014 z 2 września 2014 r.(wpis M.P.), decyzja nr 5/2014 z 10 października 2014 r. (wpis A.M.).

⁹¹ Rejestr uprawnionych lekarzy został przekształcony w ewidencję uprawnionych lekarzy.

⁹² Poprzez podanie numeru prawa wykonywania zawodu oraz adresu jednostki, w której przeprowadza badania.

⁹³ Prawidłowo wezwane przez Marszałka do uzupełnienia danych podlegających umieszczeniu w ewidencji.

⁹⁴ Pisma zredagowane i przygotowane do wysyłki przez Dyrektora WOMP, zostały w sekretariacie Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej opatrzone pieczęcią Urzędu Marszałkowskiego i wysłane do poszczególnych adresatów.

Dyrektor WOMP wyjaśniła, że brak ten wynikał z przeoczenia.

(dowód: akta kontroli str. 768-770)

2. Marszałek nie wezwał dwóch z 58 psychologów wpisanych przed 19 stycznia 2013 r. do ewidencji psychologów, do przedłożenia aktualnych informacji w zakresie danych umieszczonych w tej ewidencji, co naruszało przepis art. 130 ust. 4 w związku z art. 87 ust. 2 pkt 4 ustawy o *kierujących pojazdami*. W przekształconej ewidencji uprawnionych psychologów, do dnia zakończenia kontroli NIK wpisane pod poz. 57 i 58 były osoby, których Marszałek nie wezwał do przedstawienia aktualnych informacji.

(dowód: akta kontroli str. 396-404, 651-651a)

Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia wyjaśniając powyższe podała: (...) *dane niezbędne do uzyskania wpisu do ewidencji psychologów uprawnionych do badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu były zgodne z wymaganiami określonymi ustawą o kierujących pojazdami. W związku z czym nie kierowano do Sz.D. oraz K.M. pism informujących o konieczności uaktualnienia danych.*

(dowód: akta kontroli str. 774-776)

Wicemarszałek Województwa Opolskiego nadzorujący wykonywanie zadań należących do Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej wyjaśnił: *W ewidencji psychologów uprawnionych do wykonywania badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu nie wykreślono uprawnionych psychologów, ponieważ dane niezbędne do uzyskania wpisu do ewidencji psychologów uprawnionych do badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu były zgodne z wymaganiami określonymi ustawą o kierujących pojazdami. W związku z czym zgodnie z art.130 ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami nie kierowano do Sz. D, ani do K.M. pism informujących o konieczności uaktualnienia danych.*

(dowód: akta kontroli str. 796-797, 840-841)

3. Marszałek, pomimo obowiązku wynikającego z art. 128 ust. 6 ustawy o *kierujących pojazdami*, zaniechał wydania decyzji administracyjnej o zakazie prowadzenia przez jednego przedsiębiorcę⁹⁵ działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia pracowni psychologicznej, stanowiącej podstawę skreślenia ww. podmiotu z właściwego rejestru. Jak ustalono, podmiot ten nie przedłożył Marszałkowi informacji w zakresie danych, o których mowa w art. 85 ust. 4 pkt 5 i 6 ustawy o *kierujących pojazdami* w wymaganym terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 832-839, 859)

Wicemarszałek Województwa Opolskiego, nadzorujący wykonywanie zadań należących do Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej wyjaśnił: *Niewykreślenie pracowni z rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownie psychologiczne jest wynikiem niedopatrzenia ze strony Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Kędzierzynie-Koźlu z siedzibą w Opolu, który powinien fakt zaprzestania działalności przez firmę Sparta zgłosić Marszałkowi Województwa Opolskiego (zgodnie z podpisaną umową). W związku z powyższą sytuacją zostanie wydana decyzja administracyjna o wykreśleniu niniejszej Pracowni z rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownie psychologiczne.*

(dowód: akta kontroli str. 796-797, 840-841)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację nałożonych na Marszałka obowiązków w zakresie prowadzenia rejestru działalności regulowanej oraz ewidencji uprawnionych psychologów.

⁹⁵ Zgodnie z danymi Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Sparta Daria Krynicka – Kluczbork.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*⁹⁶, wnosi o:

1. Zaniechanie nieuprawnionego powierzania WOMP zadań z zakresu nadzoru sprawowanego przez Marszałka, o których mowa w art. 80 ust. 2 pkt 1 i art. 88 ust. 2 pkt 2 ustawy o *kierujących pojazdami*.
2. Podjęcie działań zmierzających do wykreślenia z rejestru działalności regulowanej przedsiębiorcy prowadzącego pracownię psychologiczną, który nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 128 ust. 5 ustawy o *kierujących pojazdami*.
3. Podjęcie działań zapewniających zamieszczenie w ewidencji psychologów, aktualnych danych osób, których nie wezwano do przedstawienia takich danych w trybie art. 130 ust. 4 ustawy o *kierujących pojazdami*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 05 grudnia 2014 r.

Kontroler
Andrzej Borowski
doradca techniczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis

⁹⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm., dalej: ustawa o *NIK*.